??

Paix Liturgique Pologne

NA FINLANDZKICH PERYFERIACH NADZWYCZAJNY KSIĄDZ

List 50

Dla Kościoła Finlandia to niemalże terra incognita, należy do tych jego obrzeży, na których powinna się pojawić nowa ewangelizacja. Dlatego święcenia kapłańskie księdza Andersa Hamberga są same w sobie nadzwyczajnym wydarzeniem – od czasu Reformy były to dopiero szóste katolickie święcenia kapłańskie w Finlandii! Święcenia to nadzwyczajne, również w perspektywie liturgicznej, miały miejsce 7 czerwca 2014 roku w katedrze świętego Henryka, a już w dniu następnym, 8 czerwca, ksiądz Hamberg zgodnie ze swoim wyborem odprawił tam mszę prymicyjną z mszału tradycyjnego w formie nadzwyczajnej rytu rzymskiego...

W obecnym miesiącu chcielibyśmy Państwu zaproponować lekturę tłumaczenia najważniejszych fragmentów jednego z artykułów omawiających to wydarzenie a następnie kilku naszych refleksji.

I – RZADKO SPOTYKANY I ZNAMIENNY SAKRAMENT KAPŁAŃSTWA W HELSINKACH
artykuł Alberto Carosy dla Catholic World Report, 23 czerwca 2014

W kontekście pojawiających się ostatnimi czasy pozytywnych sygnałów rozwoju katolicyzmu w krajach skandynawskich należy wspomnieć o święceniach kapłańskich Andersa Hamberga, które odbyły się 7 czerwca – to szósty fiński ksiądz katolicki od czasu Reformy. Święcenia, których liturgię po szwedzku (w ojczystym języku księdza Hamberga) i po łacinie odprawiał J.E. Teemu Sippo SCJ, biskup Helsinek, miały miejsce w katedrze świętego Henryka. W tym samym miejscu 28 września 2013 roku, również z rąk J.E. Teemu Sippo, ksiądz Hamberg przyjmował święcenia diakonatu.

Miałem wiedzę o tym wydarzeniu jak i o innych bieżących sprawach katolicyzmu fińskiego (autor artykułu ożenił się z fińską katoliczką – przyp. red.) jak otwarcie pierwszego kościoła katolickiego w Kuopio, stolicy Sawonii (region położony w centrum kraju), lecz jeszcze do niedawna nie wiedziałem, że ksiądz Hamberg miał odprawić swą pierwszą mszę według liturgii tradycyjnej. 8 czerwca, w niedzielę Pięćdziesiątnicy w katedrze świętego Henryka za

zgodą J.E. Teemu Sippo została rzeczywiście zaśpiewana msza według mszału z 1962 roku. Odtąd, gdy jest już odpowiedni ksiądz, programowo raz w miesiącu odprawiana jest tam msza święta w formie nadzwyczajnej.

Celebracja ta jest w prostej linii następstwem nie tylko Motu Proprio Summorum Pontificum Benedykta XVI, który w 2007 roku dał wolność odprawiania liturgii tradycyjnej – papież Franciszek nazwał ją „skarbem dla kościoła" – ale i decyzji papieża Benedykta, zgodnie z którą w roku 2008 erygowano w Wiecznym Mieście parafię personalną dla wiernych związanych z tradycją katolicką. Parafia Santissima Trinità dei Pellegrini została powierzona Bractwu Kapłańskiemu Świętego Piotra (FSSP). Kościół znajduje się w historycznym centrum Rzymu, vis-à-vis światowej sławy dzielnicy Trastevere i pierwotnie został zbudowany pod kierownictwem świętego Filipa Neri dla przybywających do miasta pielgrzymów.

Posiada specyficzną misję, którą na początku było „przywracanie wiernym żywej i gorliwej wiary dzięki liturgii, procesjom i publicznym aktom nabożnym", jak przypomina strona internetowa parafii, a która wraz z działalnością FSSP pozostaje nadal aktualna. Bractwo stara się ożywić zapoznane praktyki, lub praktyki świadomie porzucone, w pierwszym rzędzie dawny ryt.

I tak, święcenia z 7 czerwca, a następnie prymicje księdza Hamberga 8 czerwca mogą zostać wliczone w poczet owoców powyższej misji. Gdy kilka lat temu poznałem obecnego księdza Hamberga 8 czerwca, mogą zostać wliczone w poczet owoców powyższej misji. Gdy kilka lat temu poznałem przyszłego księdza Hamberga jako przebywającego w Rzymie seminarzystę, byłem tak naprawdę zaskoczony i szczęśliwy dowiedziawszy się, że w niedzielę zwykł, jak ja, uczęszczać do Santissima Trinità dei Pellegrini. Nigdy się tam nie spotkaliśmy z tej prostej przyczyny, że chodziliśmy na mszę o innej godzinie.

[...]

II – REFLEKSJA PAIX LITURGIQUE

1) Finlandia liczy zaledwie 2 katolików na 1 000 mieszkańców (w sumie 10 000 na ponad 5 milionów mieszkańców). Nie trzeba przekonywać, że to jest teren ewangelizacji i że święcenia księdza Hamberga stanowią rzeczywiście wielkie wydarzenie dla tej mikro wspólnoty! Fakt zaś, że nowo wyświęcony ksiądz zdecydował się jako prymicję odprawić liturgię tradycyjną jest nowym dowodem na uniwersalność skarbu liturgii, nauki wiary i duchowości, który został przez Benedykta XVI na nowo udostępniony każdemu katolickiemu kapłanowi, a zatem i wiernym.

2) **Wiecznie młody i płodny powołaniami ryt tradycyjny:** wybór księdza Hamberga, by odprawić prymicję w liturgii tradycyjnej świetnie obrazuje celność powyższych słów kardynała Cañizaresa (*): „Motu Proprio [...] zaowocowało zaskakującym dla wielu osób zjawiskiem i jest ono prawdziwym „znakiem czasu": to zainteresowanie, jakie budzi forma nadzwyczajna rytu rzymskiego wśród ludzi młodych, którzy nie doświadczyli jej nigdy jako formy zwyczajnej. Zainteresowanie nią jest przejawem głodu „języka", który wykracza poza codzienność i który pociąga nas ku nowym granicom, horyzontom, których wielu duszpasterzy nigdy nie brało pod uwagę. Otwarcie skarbca liturgii Kościoła wszystkim wiernym umożliwiło odkrycie bogactwa naszego dziedzictwa tym, którzy go nie znali, bo oto przed nami forma liturgiczna, która wzbudza wiele powołań kapłańskich i zakonnych na całym świecie, ludzi gotowych poświęcić swe życie w służbie ewangelizacji".

3) Ksiądz Hamberg obecny w Rzymie na pielgrzymce Populus Summorum Pontificum powiedział nam, że będzie dzielił swój czas między parafie w Turku (150 km na zachód od Helsinek) i w Helsinkach, gdzie jest odpowiedzialny za msze święte po szwedzku i mszę w formie nadzwyczajnej raz w miesiącu. Choć trudno jest, z racji niewielkiej liczby czynnych księży i konieczności przebywania sporych odległości, nieść wiernym oczekiwane przez nich pełne wsparcie duszpasterskie, mimo wszystko we mszy tradycyjnej w Helsinkach uczestniczy regularnie ponad pięćdziesiąt osób. Wszak dzięki pomocy księży z Bractwa Świętego Piotra przybywających z Polski msza może być odprawiana co niedzielę. Do stałego trzonu grupy wiernych złożonej z młodych dorosłych i rodzin przygodnie dołączają osoby, często przybywające z daleka, przyciągnięte przez liturgię bardziej rozmodloną niż ta, w której zwykle uczestniczą oraz przez muzykę.

4) Istnieje otoczony Kościołami luterańskimi nurt, który można by określić „Kościołem wysokim", zważający na godne i uroczyste odprawianie liturgii jak i na zgodność z doktryną. W szwedzkim Kościele luterańskim, który jest macierzą kościoła luterańskiego w Finlandii, od lat istnieje regularny przepływ wiernych nawracających się na katolicyzm, w tym znanych pastorów (ostatnio aktu tego dokonał Ulf Ekman). O ile z jednej strony wiadomo, że

zjawisku temu sprzyja przyspieszenie, jakie przejawia luteranizm w kwestiach etycznych i politycznych (Stockholm od roku 2009 posiada panią biskup żyjącą w związku lesbijskim), o tyle z drugiej strony przywrócenie przez Kościół katolicki honorów liturgii tradycyjnej – i temu wszystkiemu, co wyraża w perspektywie prawości doktrynalnej i moralnej – również może zadziałać niczym magnes. **W takim ujęciu powołanie księdza Hamberga jawi się jako atut służący prawdziwemu „ekumenizmowi".**

(*) We wstępie do hiszpańskiej publikacji na temat zasad stosowania motu proprio Summorum Pontificum.